

Riart, J. (coord.) (2007). **Punts clau en la intervenció psicològica dins el camp educatiu.** Barcelona: ISEP

Pau López Vicente

Aquest llibre és la recopilació de les sessions dels Dimarts d'Educació 2006 de la Secció Professional de Psicologia de l'Educació del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya que coordina en Joan Riart i Vendrell.

Es tracta d'una experiència iniciada el 2004, que, any rere any, compta amb un important grup de col·laboradors i ofereix formació continuada i actualització professional a psicòlegs i a educadors en general.

D'aquesta publicació cal remarcar una doble particularitat. D'una banda, es parteix de l'experiència real d'autors que actualment desenvolupen la seva tasca professional en cada apartat o camp que es contempla en el llibre. Això assegura un tractament molt realista i contextualitzat de la temàtica. L'altra particularitat és que els capítols escrits i publicats corresponen a les sessions de formació continuada que els mateixos autors han dut a terme en el marc dels Dimarts d'Educativa del COPC. No es tracta, doncs, d'especulacions més o menys encertades sobre diversos temes o preocupacions recurrents en l'àmbit de la psicologia de l'educació, sinó de la concreció per escrit de l'experiència i la docència en aquests aspectes que mostren alguns dels focus de particular atenció i interès actuals. A més a més, amb la valoració de les sessions per part dels professionals inscrits que hi participen, es pot ajustar l'adequació de l'oferta a les necessitats reals que es detecten des de l'exercici professional.

En aquest volum es tracten els temes següents:

1. L'ISEP, una institució i una història dins el mon de l'educació (Raimon Gaja i Natalia Ramajo).

En aquest capítol es descriu breument la història de l'Institut Superior d'Estudis Psicològics i les seves tres àrees d'actuació: la formació, la intervenció clínica i l'edició especialitzada.

2. Educació per la salut: la prevenció de malalties i accidents (Eduard Martorell).

L'autor, biòleg i membre del grup de recerca Salut i Escola de la UAB, parteix de la conceptualització d'alguns termes bàsics directament relacionats amb la salut i proposa unes línies per a l'elaboració d'un pla de prevenció d'accidents i de malalties a l'escola.

3. L'experiència emocional d'ensenyar (Montse Casanova).

En aquest capítol, l'autora, psicopedagoga i professora d'ESO, parteix de la descripció detallada de les relacions del docent amb l'alumne, amb altres professors, amb el centre, amb la direcció i amb les famílies, considerant que la realitat d'ensenyar és sempre un acte relacional i emocional. En la segona part, aplica aquesta reflexió a l'anàlisi d'un cas d'un professor que es troba amb dificultats davant la classe.

4. Educació en valors i habilitats socials (Mariona Isern).

L'autora, psicòloga i educadora social, centra la seva reflexió en la importància de la socialització i en els valors que impregnen la tasca educativa. Per treballar aquests àmbits, proposa emfatitzar el valor del respecte i les habilitats socials i assenyala algunes estratègies concretes per a treballar a l'escola.

5. La dislèxia. Intent de descripció i camins d'intervenció (Marian Baqués).

Marian Baqués, mestre i psicòleg, amb una àmplia trajectòria de treball en l'àrea dels trastorns d'aprenentatge, presenta una visió crítica del concepte de dislèxia, resituant-lo més enllà de tòpics i modes. Així mateix, ofereix unes pistes i uns criteris per a la intervenció i aposta per una tasca de prevenció abans d'iniciar el procés de lectoescriptura.

6. Gestió de l'ansietat: consideracions prèvies, procés inicial i breu descripció (Joan Riart).

En aquest apartat, l'autor identifica el trastorn de l'ansietat amb una qüestió que afecta directament la qualitat de vida de la persona i que requereix una atenció ràpida i rigorosa. Al llarg del capítol, Riart des-

criu, molt sintèticament i clara, l'etiologia i la simptomatologia, per acabar concretant unes línies terapèutiques per al seu tractament.

7. Estructura, organització i funcions dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAPS) (Francesc Castelló).

La creació dels EAPS, tal i com els coneixem ara, data de 1983. L'autor d'aquest capítol, membre de l'EAP B-45, fa una exposició dels orígens, objectius, organització, funcionament i actuacions específiques que caracteritzen aquests serveis, acabant per apuntar algunes claus de futur que passen per la coordinació i col·laboració entre serveis en un marc conjunt.

8. Indicadors per a la detecció de nens amb altes capacitats intel·lectuals a l'aula (Leopoldo Carreras).

L'autor d'aquest capítol, psicòleg i coordinador del Grup de Treball de Superdotació del COPC, ens parla de la forma de detecció i de les provisions educatives (adaptacions curriculars, programes d'enriquiment, etc.) que cal considerar. El darrer apartat el dedica a la motivació: elements motivadors i desmotivadors a l'escola, necessitat d'una planificació sistemàtica, rigorosa i flexible de les situacions d'ensenyament-aprenentatge i estratègies concretes per a ajudar a pal·liar la desmotivació acadèmica.

9. El trastorn per dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat (TDAH). Les noves vies (Joan Riart).

Sortint al pas de la «moda» actual de diagnosticar de manera desmesurada trastorns d'atenció amb hiperactivitat, l'autor fa una aproximació rigorosa, ben documentada i pràctica, aclarint els conceptes clau implicats i oferint propostes preventives d'aplicació molt específiques.

10. L'atenció a la primera infància: una mirada a la xarxa de centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (Xavier La Lueta).

En aquest capítol, l'autor, tècnic del Departament de Benestar i Família, ens presenta el model assistencial, els nivells d'intervenció i la planificació del trienni 2004-2007 dels centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP).

11. Els immigrants a les escoles (Manel Nicolàs).

Des de la seva perspectiva de psicòleg i de coordinador de programes de garantia social en un centre del Raval de Barcelona, amb una reflexió ancorada en la pràctica quotidiana, l'autor emfatitza i concreta allò que considera fonamental en l'atenció a la diversitat i en l'acció tutorial per a la integració dels immigrants.

12. El vincle educatiu amb nens i nenes amb trastorns mentals greus (Cecilia Hoffman).

L'autora del capítol, psicòloga del CDIAP de Sant Boi de Llobregat, dedica els primers apartats a la conceptualització del TMG com una àmplia gama de quadres patològics. A partir d'aquí, planteja la necessitat del vincle educatiu que uneix el subjecte amb l'agent de l'educació a través d'un saber i ho desenvolupa partint d'un cas real. L'estreta coordinació de l'escola amb l'EAP fa possible un tractament més rigorós i una evolució positiva.

13. El *bullying*. Estratègies per a la detecció i programa de prevenció (Andrés González i Mireia Sanz).

Els dos autors del capítol, després d'aclarir els conceptes del triangle de l'assetjament escolar i especificar les conseqüències del *bullying*, proposen unes estratègies de detecció i unes pautes clares d'intervenció.

14. Recerca de factors constants i intervenció en les dificultats conductuals que presenten alguns alumnes (Mercedes Bisquert i Lucía García).

A partir del treball en orientació i tutoria, les autores detecten que les majors inquietuds dels docents se centren en els alumnes que necessiten ajudes especials i en els que, amb el seu comportament, dificulten un ambient agradable. A partir d'aquí, dissenyen un programa de modificació de conducta, col·laborant amb la tasca del tutor, en el qual tenen un pes destacable l'educació emocional, el desenvolupament d'habilitats socials i l'autocontrol.

15. Breu història dels inicis de l'associació catalana d'orientació escolar i professional (ACO-EP) (Joan Riart).

L'autor, com a soci fundador de l'associació, fa un recorregut històric des de la fundació de l'Associació Internacional d'Orientació Escolar i Professional a París, l'any 1951, passant per la creació de l'Associació Espanyola, l'any 1979, fins a la fundació de l'ACO-EP, l'any 1985. A partir d'aquestes dades d'origen, Riart exposa el procés d'expansió i les jornades més significatives organitzades per l'ACO al llarg dels seus primers deu anys.

16. L'adopció internacional. Una visió des de l'escola (Gemma Blanch i J. M. Andrés).

Els autors del capítol, membres de l'equip d'adopcions de la ICIF de la Fundació Vidal i Barraquer, fan una exposició clara i rigorosa sobre allò que entenem per adopció, la realitat del nen en adopció (necessitats),

el necessari vincle amb la nova família i les condicions per a una bona escolarització.

Aquesta recopilació en format d'articles dels Dimarts d'Educativa del COPC que l'autor coordina cada any és una iniciativa de particular interès perquè permet l'abordatge àgil de temes de màxima preocupació, tractats per professionals que viuen la realitat del dia a dia, que dibuixen realment allò que en diem *l'actualitat*.